

“Belgische” arbeidsverhoudingen

NVA-BVVA Studienamiddag,
Tilburg, 25 septeber 2009

WINDEY Paul, Voorzitter
www.nar-cnt.be

1

Belgische Arbeidsverhoudingen: Hoofdpijnen...

1. Gelijkaardig
2. Eigenaardig – anders
3. Effecten – gevolgen - merites?

NVA - BVVA Tilburg, 25.9.2009

2

Belgische Arbeidsverhoudingen

1. Gelijkaardig :
Weinig Belgische literatuur...!

- Guy Van Gyes, Jesse Segers, Erik Henderickx, "Het belgisch collectieve systeem van arbeidsverhoudingen gespiegeld aan Nederland", in Tijdschrift voor HRM, 1, 2009

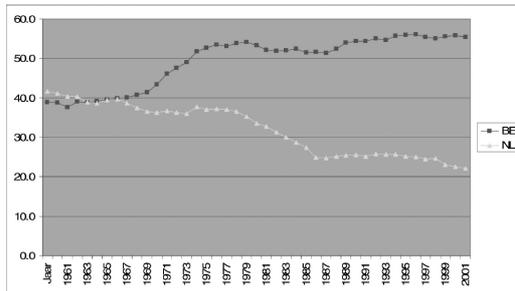
- Peter Leisink : over Nederland en Vlaanderenisink : over Nederland en Vlaanderen

- Zelfde tendenzen: decentralisatie, tripartisme, verbreding thema's, EU
- “Democratisch corporatisme”
- Industrial Relations in Europe, EU Commision, 2009 : in zelfde typologie

NVA - BVVA Tilburg, 25.9.2009

3

Evolutie syndicalisatiegraad BE-NL

Figuur 2. (Netto)syndicalisatiegraad, België en Nederland vergeleken.

Bron: Belgische data: HIVA; Nederlandse gegevens: Ebminghaus & Visser (2000) + Visser (2006).

NVA - BVVA Tilburg, 25.9.2009

7

Eigenheden : (1) structureel

- Overkoepelende sectorale, regionale en lokale structuren ngl. Politieke structuur
 - 2 grote, 1 kleine vakbond: ACV – ABVV – ACLVB :
 - 1 grote en diverse kleinere werkgeversorganisaties : VBO – UNIZO/UCM – BB - Non-Profit
- Onderscheid private – publieke sector
- Onderscheid arbeiders - bedienden
- Verplichte sociale verkiezingen 1X elke 4 jaar
- Twee-deling 'sociaal vs economisch'

NVA - BVVA Tilburg, 25.9.2009

8

Structuren sociaal overleg

Internationaal

EU Sociale dialoog
EU Ecosoc
IAO

Federaal

Nationale Arbeidsraad
Centrale Raad voor het
Bedrijfsleven

Regionaal : SERV – CESRW - BSER

Sector

Paritair comité

Onderneming

Ondernemingsraad/
Comité Preventie
Vakbondsafvaardiging

Eigenheden : (2) akkoorden

- Automatische koppeling aan levensduurte
(automatische indexering lonen en sociale uitkeringen)
- Informeel – 2 jaarlijks “loonoverleg” :
 - IPA (interprofessioneel akkoord) : Kaderakkoord van de Groep van 10
Nadien “loonoverleg” in sectoren
- Kader CAO's in NAR
- Algemeen verbindendverklaring CAO's
- Enkel 'erkende' vakbonden sluiten CAO's

IPA: 2 jaarlijks akkoord

- GROEP VAN 10

Overleg - Contact
met de regering

'IPA - Interprofessioneel akkoord' :
norm/richting voor sectoraal overleg + andere thema's

- Nationale Arbeidsraad
- Centrale Raad voor het Bedrijfsleven

Formele uitvoering
CAO + Advies

"Loonnorm – competitiviteit"
vgl. Be, Ne, Dts, Fr

NAR
Nationale Arbeidsraad

CNT
Conseil National du Travail

- Advies aan Regering – Parlement (Federaal)
- Beperkt tot 'arbeidgerelateerde materies'
- CAO-bevoegdheid
 - voor heel het land/alle sectoren
 - kwasi-wetgeving voor private sector - kaderakkoorden
- Autonom – gefinancierd door Overheid
- Enkel 'meest representatieve organisaties', intersectoraal
- Brug tussen IAO, EU, Nationaal

Eigenheden : (3) diverse...

- Beheer sociale zekerheid
 - Uitbetaling 'werkloosheids'uitkeringen, kinderbijslag, vakantiegeld arbeiders
- Sociale Fondsen (FVZ):
 - Extra-sociale zekerheid
 - Paritair autonoom beheerd
- Werkgevers betalen vaak premie lidmaatschap vakbond van werknemers

NVA - BVVA Tilburg, 25.9.2009

13

Eigenheden : (4) diverse...

- Conflictbeheersing sectoraal :
 - kerkps bemiddelaars : autonome ambtenaren
 - Rechters komen niet (.) tussen in collectieve geschillen
- Vakbonden en Werkgevers zetelen samen in de Arbeidsrechtbank, naast rechter.
- Vakbonden kunnen in rechte optreden voor hun leden voor Arbeidsrechtbank

NVA - BVVA Tilburg, 25.9.2009

14

Eigenheden : (5) diverse...

- Relatie tot politiek?
- Latijns/Germaans - Noord/Zuid - Rooms-katholiek/Socialistisch
- Economische structuur
 - Evolutie industrie – diensten
 - Demografie
 - Geen gas, nog weinig belgische MNO's, veel private non-profit...

NVA - BVVA Tilburg, 25.9.2009

15

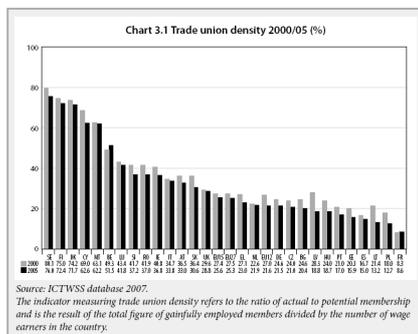
Belgische Arbeidsverhoudingen

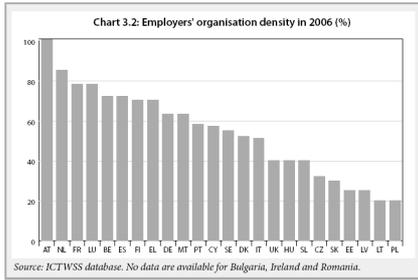
3. Effecten – gevolgen – merites?

- Responsiviteit? Stabilisatoren
- Concurrentievermogen - Economische groei?
- Arbeids – inkomensverdeling

Gender pay gap – Loospanning - Werkende armen
Minder deeltijdse werknemers – vroege uitstap

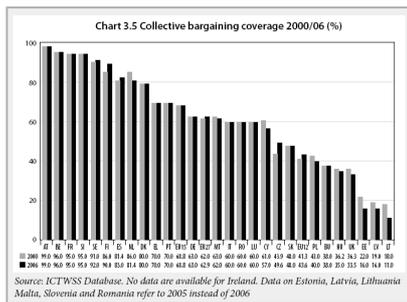
Bijlagen

NVA - BVVA Tilburg, 25.9.2009

19

NVA - BVVA Tilburg, 25.9.2009

20
